

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3227/2020. (VI. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szolnoki Törvényszék 1.Bpkf.769/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő útján (Dr. Hankó Faragó Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Hankó Faragó Miklós ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben kérte a Szolnoki Törvényszék 1.Bpkf.769/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. A megelőző bírósági eljárásban megállapított tényállás szerint az indítványozó – mint feljelentő – 2018. szeptember 17-én a Központi Nyomozó Főügyészségen feljelentést tett Sz. F. ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 305. § a) és c) pontjába ütköző és akként minősülő hivatali visszaélés büntette miatt.
- [3] A feljelentést a Központi Nyomozó Főügyészség az 1.Nyom.520/2018/1-I. számú – 2018. szeptember 20-án kelt – határozatával a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 381. § (1) bekezdés a) pontja alapján elutasította, mivel megállapította, hogy a feljelentett cselekmény nem bűncselekmény.
- [4] A határozat ellen az indítványozó jogi képviselője panaszt terjesztett elő, amelyet a Legfőbb Ügyészség Kiemelt, Korrupciós és Szervezett Bűnözés Elleni Ügyek Főosztálya a KSB.4646/2018/3-I. számú – 2018. október 8-án kelt – határozatával elutasított.
- [5] Az indítványozó 2018. október 19-én vádindítványt terjesztett elő Sz. F. vádlott ellen a Btk. 305. § a) és c) pontjába ütköző és akként minősülő hivatali visszaélés büntette miatt.
- [6] A Szolnoki Járásbíróság (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) az 5.B.69/2019/2. számú – 2019. május 27-én kelt – végzésével a vádindítványt a Be. 787. § (3) bekezdés c) pontja alapján elutasította, mert a bűncselekmény a sértett jogát vagy jogos érdekét közvetlenül nem sértette vagy veszélyeztette.
- [7] A Szolnoki Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság) az 1.Bpkf.769/2019/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését érdemben helyes döntése okán helyben hagyta. Indokolásában utalt a 90. számú Büntető Kollégiumi vélemény II/1. pontjára, és a Kúria Jogegységi Tanácsának 2012. október 17-én kelt 2012.EL.2.JE/B/2/1. számú végzésére. Hivatkozott továbbá a Kúria BH 2012.257. és BH 2010.242. szám alatt közzétett eseti döntésére. Megállapította, hogy a jelen ügyben a bűncselekmény minősítésén túl a bíróságnak vizsgálnia kell a történeti tényállást is annak meghatározása érdekében, hogy az abban rögzített elkövetési magatartásnak van-e olyan sértettje, akinek jogos érdekét a bűncselekmény közvetlenül sértette vagy veszélyeztette. Ehhez mérten pedig megállapította, hogy a konkrét esetben nem foghat helyt az indítványozó azon érvelése, hogy az álláspontja szerint bűncselekményi szintet elérő elkövetési magatartás az indítványozónál – mint pótmagánvádlónál – közvetlenül sérelmet okozott.
- [8] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a másodfokú bíróság végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó bírósághoz fordulás jogát. Hivatkozott továbbá az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének, IV. cikk (1)–(2) bekezdésének, XXIV. cikkének és 28. cikkének a sérelmére is.
- [9] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok az előttük fekvő, alapjogilag releváns tárgybeli ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül jártak el, és ennek következtében nem engedték hatékonyan érvényesülni a pótmagánvádló intézményét.

- [10] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [11] 2.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek csak részben tesz eleget.
- [12] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény IV. cikk (1)–(2) bekezdésének és XXIV. cikkének a megsértését pusztán állította, azonban a panasz nem tartalmazza „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve az „indítványban foglalt kérelem részletes indokolását” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek azt a rendelkezését, amelyet sérülni vél, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}.
- [13] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának a törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek is csak részben tesz eleget, ugyanis az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítványozó vonatkozásában nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény C) cikke és 28. cikke.
- [14] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [15] A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [16] 3.1. Az indítványozó álláspontja szerint az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálatát részben az indokolja, hogy az Alkotmánybíróság eddig jellemzően polgári eljárásokkal összefüggésben vizsgálta a bírósághoz fordulás jogát, azonban ez az ügy is azt támasztja alá, hogy szükséges az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése e részjogosítványának a büntetőeljárásokkal összefüggésben való vizsgálata.
- [17] Az alkotmányjogi panaszban megjelölt kérdést az Alkotmánybíróság korábbi döntésében már alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként értékelte. Az Alkotmánybíróság a 3384/2018. (XII. 14.) AB határozatban ugyanis azt vizsgálta, hogy a bírósághoz fordulás lehetőségének a jogalkotó általi megteremtése a pótmagánvádas eljárásban olyan jogosultságot keletkeztet-e a sértett, vagyis a lehetséges pótmagánvádló oldalán, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt bírósághoz fordulás jogának a védelmi körébe esik. Az Alkotmánybíróság az ügy érdemi vizsgálata során megállapította, hogy „[a] jogalkotó döntése értelmében [...] a bírósághoz fordulás joga valamennyi olyan sértettet megillet, akik, illetve amelyek esetében ezen feltételek teljesülnek és kizáró okok sem állnak fenn. A sértetti minőségnek, az egyéb feltételek teljesülésének és a kizáró körülményeknek a vizsgálata az egyedi ügyekben eljáró bíróságok feladata.” (Indokolás [45])
- [18] Mindebből következik, hogy a jelen alkotmányjogi panaszban felvetett elvi jelentőségű alkotmányjogi kérdést az Alkotmánybíróság korábban már eldöntötte, erre tekintettel a konkrét ügyben az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.
- [19] 3.2. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági döntések azért vetik fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét, mivel a bíróságok az indítványozó vádindítványa alapján indult büntetőeljárást jogerősen megszüntették, és ezáltal a tisztességes eljárásból fakadó bírósághoz fordulás jogának a gyakorlását lehetetlenné tették.
- [20] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e jogági dogmatika elfogadott szabályaihoz {3078/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság már több határozatában rámutatott arra is, hogy a jogszabályok önálló, a konkrét tényállásra

- vonatkoztatott értelmezése a rendes bíróságok feladata (*iura novit curia*) {3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]}. A bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [40]}.
- [21] A konkrét esetben az eljáró bíróságok döntésüket részletesen megindokolva jutottak arra a következtetésre, hogy a Be. 787. § (3) bekezdés c) pontja alapján a vádindítvány elutasításának van helye, mert a bűncselekmény a sértett jogát vagy jogos érdekét közvetlenül nem sértette vagy veszélyeztette. Az eljáró bíróságok döntésüket a Kúriának az ítélezés egységének biztosítása érdekében közzétett állásfoglalására, és a Kúria által közzétett – elvi iránymutatást tartalmazó – eseti döntéseire alapították. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ezen bírósági jogértelmezés helyességét kérdőjelezte meg, egyúttal azt kívánta elérni, hogy a rendes bíróság döntését az Alkotmánybíróság felülmérlegelje, és annak eredményeként az indítványozó számára kedvező döntés hozzon. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában foglaltak a Be. 787. § (3) bekezdés c) pontjának értelmezésével összefüggésben nem vetik fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [22] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában foglalt követelményeknek, részben pedig az Abtv. 27. §-ában és 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. május 26.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2043/2019.

